

Overvåkningsprosjektet i Reisaelva

Vurdering av gjenstående gytelaksbestand
Høsten 2021

Reisa Elvelag

SAMMENDRAG

Overvåkningsprogrammet i Reisaelva sesongen 2021 omfattet drivtelling av laks, for overvåkning av gytebestanden, og prøvofiske etter oppdrettslaks. Yngeltelling ved el-fiske ble dessverre ikke gjennomført som først planlagt, som følge av utfordrende forhold i elven. Resultatet fra overvåkningsprogrammet sammen med fangstrapportering gir informasjon om tilstanden til laksebestanden i Reisaelva.

Fangsttallene for Reisaelva 2021:

- 2 610 kg laks, en nedgang på 1 802kg sammenlignet med 2020. Noe av nedgangen skyldes blant annet kortere fiskesesong i år.
- 675 kg sjøørret, en nedgang på 414 kg fra 2020.
- 80 sjørøyer, en liten nedgang i forhold til 2020, men sesongen for sjørøyerfiske ble i likhet med laksefiske stengt tidligere.

Det er observert 361 laks under årets drivtelling fordelt på 161 storlaks, 90 mellomlaks og 110 smålaks. Justert for ikke undersøkte områder og ikke oppdagede laks ender årets resultat på 588 laks. På bakgrunn av resultatene er det estimert at Reisaelva i 2021 har en gytebestand på 2 351 kg hunnlaks, noe som gir 64% oppnåelse av gytebestandsmålet på 3 652 kg.

Resultatene fra årets sesong viser at Reisaelva for 4. året på rad ikke oppnår gytebestandsmålet. Det betyr at man er nødt til å redusere beskatningen av laks iht. beskatningsråd fra vitenskapelig råd for laksefisk. Reisa Elvelag vil ha tett dialog opp mot forvaltningsmyndighetene med tanke på kommende sesong.

Rapport utarbeidet av:

Hermann Olaussen Hermansen

Daglig leder,

Reisa Elvelag

Storslett 22.10.2021

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	1
2. Naturgitte forhold i Reisaelva	1
3. Resultater drivtelling	3
3.1. Rode 1	4
3.2. Rode 2	4
3.3. Rode 3	5
3.4. Rode 4	5
3.5. Rode 5	6
3.6. Samlet resultatoversikt	6
4. Observasjoner av sjørret og sjørøye	9
5. Oppsummering/diskusjon	9

1. Innledning

Reisa Elvelag gjennomfører årlig overvåkning av laksebestanden i Reisaelva. Reisaelva er et nasjonalt laksevassdrag med en lakseførende strekning på ca. 85 km. Overvåkingen av laksebestanden gjennomføres om høsten og omfatter gytetelling, yngeltelling og prøvafiske etter oppdrettslaks. Prosjektet har vært gjennomført årlig siden 2010 med finansiering fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Overvåkningsprosjektet ble igangsatt 30. august med prøvafiske etter oppdrettslaks. Ordinært prøvafiske ble avsluttet 14. september med 54 skjellprøver innsamlet. I tillegg ble det gjennomført 4 prøvafiskedager for ungdomsskoleelever fra Storslett skole. Den siste ble arrangert 23. september. Under disse dagene ble det 1 skjellprøve av laks og 1 av sjørørret. Totalt 55 skjellprøver av laks er sendt inn til Norsk institutt for naturforskning (NINA) for analyse. Resultater fra skjellprøveanalyser er ikke klare.

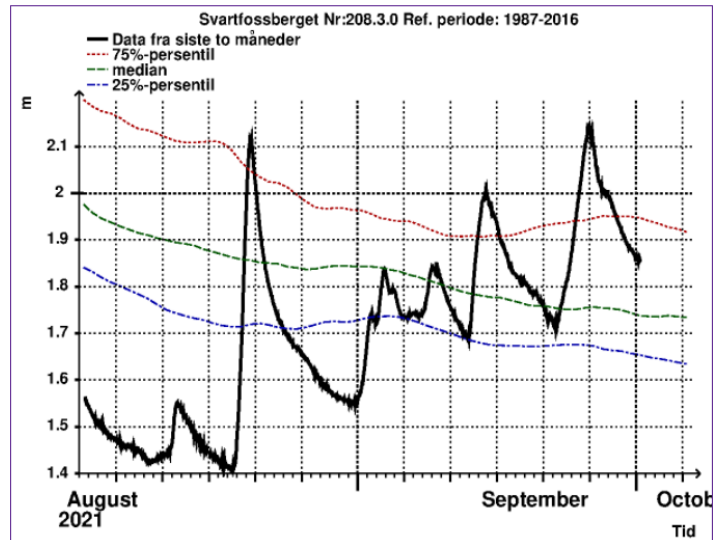
Drivtelling av laks ble gjennomført 23-25 september. Tellingene er gjennomført i samme tidsperiode som tidligere år. Totalt 5 lokale og 3 fra Naturtjenester i Nord deltok på årets drivtelling. De lokale dykkerne som deltok, har flere års erfaring med telling av laks i Reisaelva. I fjor investerte Reisa Elvelag i nye tørrdrakter som kommer godt til nytte både ved høstens drivtelling, men også drivtelling ifm. midtsesongevaluering og etter pukkellaks.

El-fiske måtte nok en gang avlyses som følge av utfordrende forhold i elven med høy vannføring i perioden el-fiske var planlagt. I tillegg ble vanntemperaturen for lav i perioden etterpå, slik at feltmetodikk for el-fiske ikke ville vært mulig å opprettholde. Neste år vil el-fiske gjennomføres tidligere i august eller tidlig i september. Dette for å sikre at el-fiske blir utført etter 3 sesonger uten slik yngeltelling.

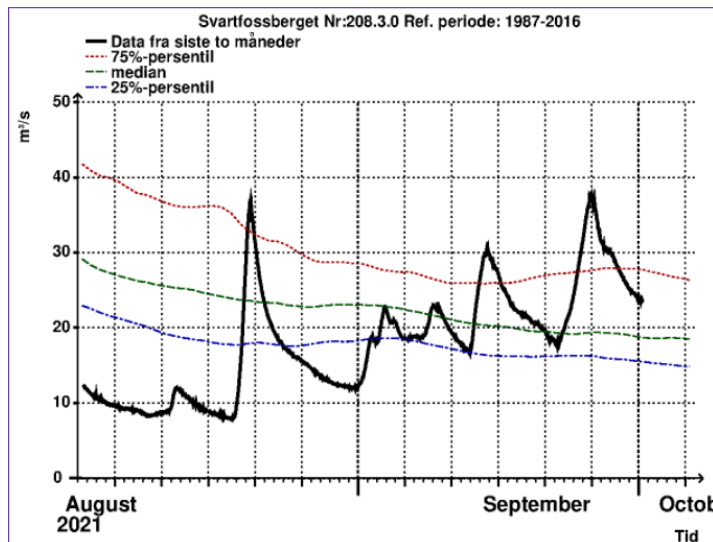
2. Naturgitte forhold i Reisaelva

Forholdene i Reisaelva under årets drivtelling av gjenstående gytelaks var generelt gode torsdag og fredag (23 og 24. september). I dagene før telling var vannstanden fra 1,7-1,8m (figur 1) og sikten god. Vannføringen ble registrert til ca. 25m³/s (figur 2). På disse to dagene ble største delen av elva drivtelt. Fra Sivra i sone 18 helt ned til sone 1. Fra fredags kveld til lørdagen økte vannstanden i løpet av natten til ca. 2,1m og sikten ble redusert. På lørdag gjensto kun telling i sone 19. Vanntemperaturen var ca. 5°C (figur 3).

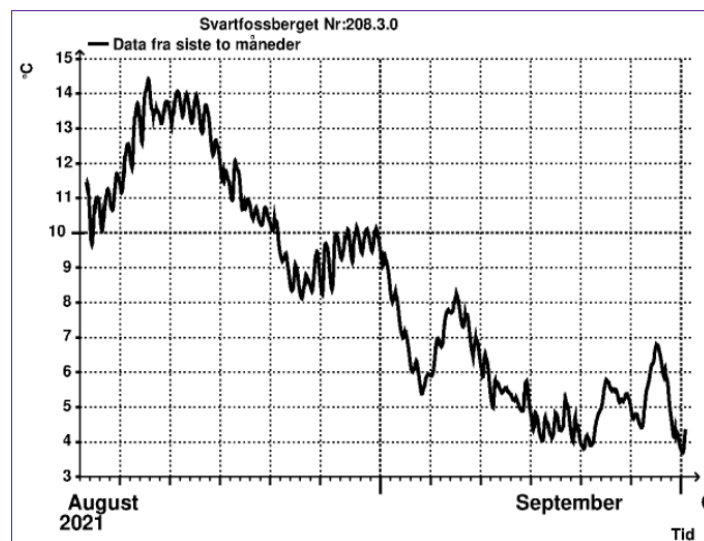
Det er estimert at ca. 76 % av laksen er blitt observert under telling. For de dypeste kulpene er observasjonsprosenten noe lavere.

Figur 1: Vannføringen i Reisaelva fra august til slutten av september ved målestasjon Svartfoss.

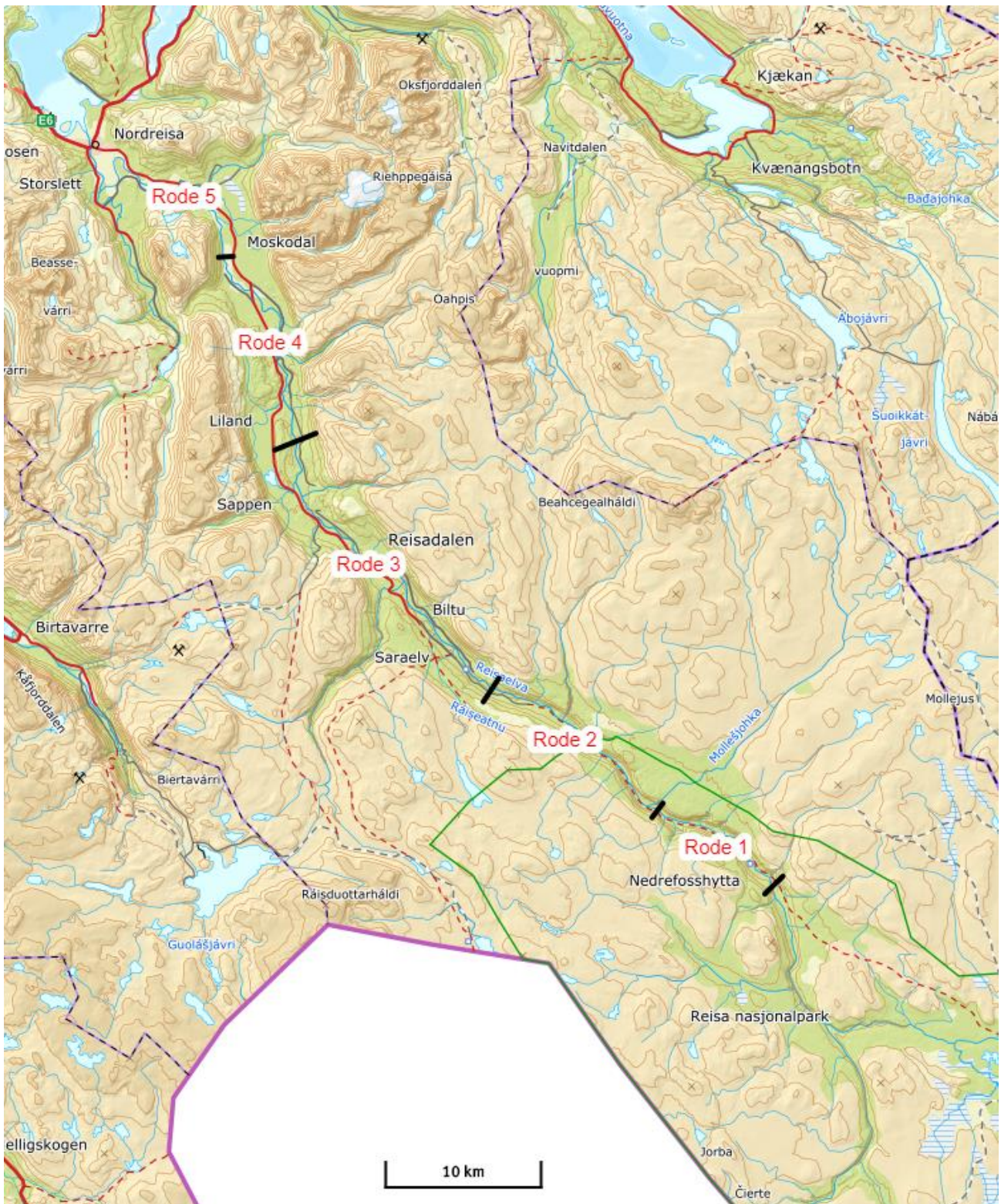

Figur 2: Vannstand i Reisaelva fra august til slutten av september ved målestasjon Svartfoss.

Figur 3: Vanntemperaturen i Reisaelva fra august til slutten av september ved målestasjon Svartfoss.

3. Resultater drivtelling

Figur 4. Oversiktskart over inndelingen av elva i roder for drivtelling, modifisert fra norgeskart.no.

3.1. Rode 1 Øverfossen - Molliskulpen

Rode 1						
Lokasjon	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt	Sikt	Merknader
Øverfossen	2	0	1	3	Dårlig	Øverfossen-Naustisteinen telt 25. september. Dårlig sikt pga. regn natten før.
Aveelva	0	0	1	1	Dårlig	
Risengrynstillla	0	0	1	1	Dårlig	
Nedrefosskulpen	3	2	1	6	Dårlig	
Naustneset	1	2	1	4	Dårlig	
Naustisteinen	2	1	0	3	Dårlig	
Sivra	2	1	1	4	God	Sivra-Saraelv telt 23. september. Observert 130 sjørret, 1 sjørøye og 1 lake.
Lillestillla	0	1	0	1	God	
Jervestilla	1	1	0	2	God	
Modasuento	1	0	1	2	God	
Vuomatakka	1	1	0	2	God	
Nikkulasuento	0	0	0	0	God	
Jomfruholmen	0	1	1	2	God	
Ala Vuomatakka	0	1	0	1	God	
Storsteinan	0	2	1	3	God	
Molliskulpen	1	1	2	4	God	
Sum rode 1	14	14	11	39		

Tabell 1: Resultater rode 1 Øverfossen-Molliskulpen.

3.2. Rode 2 Molliselvmunningen - Ansamukka/Saraelvkulpen

Rode 2						
Lokasjon	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt	Sikt	Merknader
Molliselvmunningen	1	0	1	2	God	
Hellasuento	0	0	0	0	God	
Lillemollis	1	1	1	3	God	
Rautosuento	0	0	1	1	God	
Ala-Tornio	0	0	1	1	God	
Altari	0	0	0	0	God	
Damukkavuopio	0	1	0	1	God	
Dissaltakka	1	0	0	1	God	
Sieima	0	1	0	1	God	
Sieimastilla	0	0	0	0	God	
Lillestillla	1	0	1	2	God	
Giebaavzi	0	0	0	0	God	
Hovenkivi	1	0	0	1	God	
Gauranivakulpen	0	1	0	1	God	
G-steinen	0	0	1	1	God	
Forraholmen	1	1	0	2	God	
Ansamukka/Saraelvkulpen	0	0	0	0	God	
Sum rode 2	6	5	6	17		

Tabell 2: Resultater rode 2 Molliselvmunningen-Ansamukka.

3.3. Rode 3 Hurikka – Ingebrigstilla

Rode 3						
Lokasjon	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt	Sikt	Merknader
Hjetamukka	0	0	0	0	God	Ikke telt
Kirkestilla	0	0	0	0	God	Ikke telt
Hurikka	3	1	1	5	God	Hurrika-Haugset telt 23. september. 9 sjøørret
Biltokjelen	0	0	0	0	God	
Puntastilla	0	6	3	9	God	9 sjøørret
Puntaelvmunningen	0	0	0	0	God	
Liskomukka	2	3	0	5	God	2 røye og 38 sjøørret
Punta Mæssgrubba	0	0	0	0	God	
Vangenstilla	0	0	0	0	God	
Mikkenakken	3	2	1	6	God	21 sjøørret
Svartfossbrua	1	1	1	3	God	
Svartfossberget	3	1	2	6	God	
Holmestilla	8	4	3	15	God	2 sjørøye og 7 sjøørret
Gahpersuselvmunningen	0	0	0	0	God	
Avtima	4	1	3	8	God	13 sjøørret
Sappenstilla	3	2	3	8	God	
Joselvmunningen	1	0	0	1	God	2 sjørøye og 23 sjøørret
Lillestilla	1	1	1	3	God	
Ingebrigstilla	2	2	0	4	God	
Sum rode 3	31	24	18	73		

Tabell 3: Resultater rode 3 Hurikka-Ingebrigstilla.

3.4. Rode 4 Veraniva – Kjellerstilla

Rode 4						
Lokasjon	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt	Sikt	Merknader
Veraniva	3	3	1	7	God	
Vinnelyskulpen	0	0	0	0	God	19 sjørøye og 6 sjøørret
Lillestilla	3	2	1	6	God	
Marjastilla	4	1	1	6	God	
Lillestilla/Karlsenstilla	0	0	0	0	God	
Makkestilla	8	2	3	13	God	40 sjørøye og 150 sjøørret
Bergebukt	20	11	16	47	God	
Vankaelvmunningen	7	3	2	12	God	
Rognmo	2	2	4	8	God	
Haragoppa/bergmo	0	0	3	3	God	
Bedehuset	1	1	1	3	God	
Bergmobraua	3	1	4	8	God	
Dorriselvmunningen	5	2	3	10	God	10 sjørøye og 100 sjøørret
Hallen - Geira	2	0	3	5	God	
Jarlekulpen	2	0	2	4	God	
Hyttekulpen	5	0	2	7	God	
Essadørme	4	0	3	7	God	
Jovamokka	6	2	2	10	God	
Tørfoskulpen	4	1	2	7	God	
Rødstilla	3	1	2	6	God	
Nybrua	4	0	3	7	God	
Holmen	1	0	2	3	God	
Arekulpen	3	0	4	7	God	18 sjørøye og 92 sjøørret
Haugset	5	4	2	11	God	
Kjellerstilla	1	4	3	8	God	
Sum rode 4	96	40	69	205		

Tabell 4: Resultater rode 4 Veraniva-Kjellerstilla.

3.5. Rode 5 Lastilla – Røyelen

Rode 5						
Lokasjon	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt	Sikt	Merknader
Lastilla	2	2	0	4	God	23 sjørøye, 194 sjørøret og 23 pukkellaks
Sætergrubba	2	1	1	4	God	
Moskoelvmunningen	6	2	3	11	God	
Elveskog	1	0	2	3	God	
Røyelen	0	1	0	1	God	
Lainakka	0	0	0	0	God	
Røyelevmunningen	0	1	0	1	God	
Blomliøra	0	0	0	0	God	
Snemyr/landstein	3	0	0	3	God	
Sum rode 5	14	7	6	27		

Tabell 5: Resultater rode 5 Lastilla-Snemyr.

3.6. Samlet resultatoversikt

Det ble observert og telt 361 laks under drivtellingen i Reisaelva 2021. Se tabell 6 for samlet oversikt.

Det er ikke inkludert desimaler slik at tallene er avrundet opp eller ned i både resultat og utregning.

	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Antall	161	90	110	361
% -andel	45 %	25 %	30 %	100 %

	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Rode 1	14	14	11	39
Rode 2	6	5	6	17
Rode 3	31	24	18	73
Rode 4	96	40	69	205
Rode 5	14	7	7	27
Totalt observert laks	161	90	110	361

Tabell 6: Fordeling av laks i størrelsesgrupper.

Basert på faktiske tall av observerte laks under drivtelling samt innrapporterte fangsttall er det beregnet følgende fangsteffektivitet og gytebestandsoppnåelse for Reisaelva.

	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Sum telling	161	90	110	361
% -andel	45 %	25 %	30 %	100 %
Sum fangst	175	119	162	456
% -andel	38 %	26 %	36 %	100 %
Fangsteffektivitet	52 %	57 %	60 %	56 %

Tabell 7: Fangsteffektivitet uten påslag, inkluderer også gjenutsatt laks.

Gytebestandsoppnåelse	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Sum telling	161	90	110	361
% - andel	45 %	25 %	30 %	100 %
% - andel hunnlaks	80 %	40 %	5 %	
% - andel hannlaks	20 %	60 %	95 %	
Antall hunnlaks	128,8	36	5,5	170,3
Antall hannlaks	32,2	54	104,5	190,7
Snittvekt kg/hunnlaks	9,5 kg	5,5 kg	1,5 kg	
Antall kg hunnlaks	1 224	198	8	1430
Antall rognkorn	1774220	287100	11963	2 073 283

Tabell 8: Gytebestandsoppnåelse uten påslag.

Forutsetninger i beregningsmodellen brukt for beregning av gytebestandsoppnåelse:

- Det antas en fordeling av hunnlaks på 80% (storlaks), 40% (mellomlaks) og 5% (smålaks). Denne fordelingen benyttes av Svenning (2008) og baserer seg på skjellprøveanalyser for Reisaelva
- Gjennomsnittsvekta på storlaks/mellomlaks og smålaks antas å være henholdsvis 9,5 kg /5,5 kg og 1,5kg
- For hver kg-hunnlaks som gyter antas det i gjennomsnitt 1 450 rognkorn

Gytebestandsmålet i Reisaelva er anslått til å være 3652 kg hunnlaks, noe som utgjør 5,3 millioner rognkorn. Resultatet for årets telling viser at Reisaelva oppnår 1 430 kg hunnlaks som er ca. 39% av gytebestandsmålet på observerte laks.

For å få et mer reelt tall over gytebestanden i Reisaelva blir det inkludert estimerte tall fra den delen av elven som ikke er mulig å drivtelle, samt gjort påslag med hensyn på ikke-observerte laks som følge av siktf forholdene i elva.

Tillegg basert på ikke-observerte laks	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt	Observasjonsprosent
Rode 1	21	21	17	59	40 %
Rode 2	3	1	1	5	85 %
Rode 3	5	4	3	12	85 %
Rode 4	17	7	12	36	85 %
Rode 5	2	1	1	4	85 %
Sum	48	34	34	117	76 %
Påslag ikke dykket	50	40	20	110	

Tabell 9: Påslag av ikke-observerte laks på grunn av sikt og påslag av ikke dykket strekning.

Det er gjort et påslag på 117 laks på ca. 75km snorklet elv. Siktf forholdene under tellingen var generelt god med sikt på 7-10m, med unntak av for telling i øverste del (6 øverste kulpene i rode 1) der sikten var dårlig. Det er lagt et påslag på 110 laks for de områdene som ikke ble telt under årets drivtelling. Dette gjelder område Øverfossen-Imo, samt området fra Snemyr i sone 1 og ned. Erfaringsmessig er

området Øverfossen-Imo en viktig strekning for laksen med flere gode gytekulper. Påslaget er beskjedent og samsvarer med tall benyttet fra tidligere år. Ved å inkludere påslaget fra tabell 9 vil anslaget av laks i Reisaelva bli følgende:

	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Rode 1	14	14	11	39
Rode 2	6	5	6	17
Rode 3	31	24	18	73
Rode 4	96	40	69	205
Rode 5	14	7	6	27
Ikke observert pga sikt	48	34	34	117
Påslag ikke dykket	50	40	20	110
Totalt observert laks med usikkerhet	259	164	164	588

Tabell 10: Totalt observert laks i Reisaelva med påslag.

Dette gir en fangsteffektivitet og gytebestandsoppnåelse på:

Fangsteffektivitet (med påslag)	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Sum telling	259	164	164	588
% -andel	44 %	28 %	28 %	100
Sum fangst	175	119	162	456
% -andel	47	17	36	100
Fangsteffektivitet	40	42	50	44

Tabell 11: Fangsteffektivitet med påslag, inkluderer også gjenutsatt laks.

Gytebestandsoppnåelse (med påslag)	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Totalt
Sum telling	259	164	164	588
% - andel	44 %	28 %	28 %	100
% - andel hunnlaks	80 %	40 %	5 %	
% - andel hannlaks	20 %	60 %	95 %	
Antall hunnlaks	208	66	8	282
Antall hannlaks	52	98	156	306
Snittvekt kg/hunnlaks	9,5	5,5	1,5	
Antall kg hunnlaks	1 976	363	12	2 351
Antall rognkorn	2 865 200	526 350	17 400	3 408 950

Tabell 12: Gytebestandsoppnåelse med påslag.

Resultatet for årets telling der man også inkluderer ikke-observerte laks grunnet sikt og ikke telte områder oppnår Reisaelva 2 351 kg hunnlaks, noe som er ca. 64 % av gytebestandsmålet. Dette innebærer at elva produserer i overkant av 3,4 millioner rognkorn av anbefalt gytebestandsmål på 5,3 millioner rognkorn.

4. Observasjoner av sjøørret og sjørøye

Under drivtellingen av laks blir observasjoner av sjøørret og sjørøye også rapportert inn.

Observasjonene av sjøørret og sjørøye er naturlig nok ikke gjort like systematisk som for laksen, men gir likevel en liten pekepinn på innslaget av disse artene. Det er meldt inn observasjoner av en god del sjøørret og relativt lite sjørøye.

Røyebestanden i Reisaelva er ikke godt kartlagt og det er derfor vanskelig å vurdere tilstanden til bestanden. Det er likevel mye som tyder på at røyebestanden er lav, noe som sammenfaller med trenden til andre elver i Nord-Norge. Det ble fanget 80 sjørøyer under årets sesong som er litt under normalen som ligger på ca. 100 stk. Dette kan nok skyldes at sjørøye fiske ble stoppet 1. august som følge av at elva stengte for fiske ifm. dårlig midtsesongevaluering. Normalt har sjørøyefiske de siste årene var fra 10. juli-10.august. Den lave bestanden av røye de siste 15 årene er nok en av årsakene til at interessen for røyefiske er liten. Det er kun noen få som fisker målrettet mot denne arten, kontra tidligere år da bestanden var betydelig større.

På sikt bør det vurderes innføring av tiltak for å bedre kunne kartlegge røyebestanden i elva. Både overvåkningstiltak av bestanden og restaureringstiltak langs de viktigste sideelvene til Reisaelva som benyttes som gyteområde for sjørøye bør vurderes gjennomført. NVE har pågående et restaureringsprosjekt i Joselva og Moskoelva. Etter det Reisa Elvelag erfarer er det gjort kartlegging i Moskoelva i sommer med mulig gjennomføring av tiltak før sommeren 2022.

Fangsttallene fra årets sesong viser at det ble fanget 676 kg sjøørret, noe som er en kraftig reduksjon fra fjorårets 1 089 kg. Reisaelva var stengt for fiske i perioden 2-17 august, men åpnet for sjøørretfiske 18. august. Fiske etter sjøørret fortsatte frem til 14. september. Det er i hovedsak mot slutten av august og i september det fanges mest sjøørret. Det ble skutt en sel i nedre del av vassdraget i september og i perioden selen var i elva, ble det rapportert om mindre fisk. Muligens oppgangen av sjøørret var seinere enn normalt. Under årets telling ble det observert bra med sjøørret. Alt i alt vurderes sjøørretbestanden i Reisaelva å være solid.

5. Oppsummering/diskusjon

I årets fiskesesong ble det fanget 2,6 tonn laks, 675 kg sjøørret og 80 sjørøyer. Noen brunørret er også registrert. Sesongen 2021 ble det som forventet innsig av store mengder pukkellaks. 104 pukkellaks er registrert utfisket med stang i tillegg til ca. 1 000 stk utfisket med garn ifm. ekstratiltak mot pukkellaks. Fangsttallene inkluderer også gjenutsatt laks, sjøørret og sjørøye.

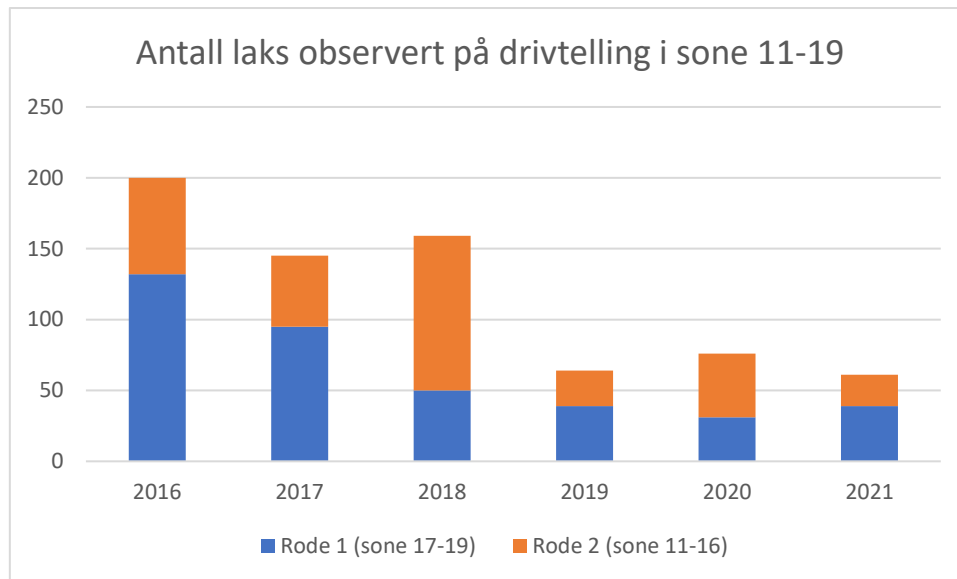
Årets sesong viser en nedgang på antall fanget laks på ca. 36,7% sammenlignet med fjoråret. I antall kg utgjør årets fangst en nedgang på ca. 40,5%. Nedgangen skyldes blant annet at sesongen ble kraftig redusert i antall fiskedøgn sammenlignet med tidligere år. I forkant av sesongen ble det bestemt at

laksesesongen varte fra 1. juli-15. august, med fredningsdøgn hver mandag og tirsdag. I tillegg ble sone 19 stengt og normal døgnfredning utvidet med 2 timer fra kl. 00-10. Etter midtsesongevalueringen ble elven stengt tidligere som følge av dårlig oppgang av laks. Denne beslutningen ble tatt i samråd med Miljødirektoratet der det ble anbefalt å begrense beskatningen av laks så raskt som mulig. Beslutningen er tatt basert på årets resultat, men også som et resultat av den negative trenden i bestandsutviklingen i elva, der man flere år på rad ikke har oppnådd gytebestandsmålet. Elven stengte i perioden 2-17. august før det ble åpnet for sjørrettfiske i sone 1-5 med utstyrsbegrensninger for rettet fiske mot sjørret.

Av totalt 456 registrerte laks ble 292 laks meldt satt ut igjen. Basert på antall fisk gir dette en gjenutsettingsandel på 64 %. Laks som er satt ut igjen utgjør en vekt på 1 943 kg, som er en andel på 74,4% basert på antall kg laks. Reisaelva videreførte fjorårets restriksjoner om at all laks over 5 kg skal settes ut igjen. Gjenutsettingsandelen for storlaks var ifølge statistikken på 86%. Det er greit å nevne at fangststatistikken ikke er 100%, da det årlig kommer inn tips om laks som er tatt uten å bli rapportert. Det er nok derfor en del mørketall for vassdraget. Likevel er inntrykket at de aller fleste forholder seg til gjeldende regelverk med fangstrapportering ved avsluttet fiske.

Ved å se nærmere på fangsttallene kan man se at det er registrert 57,1 kg laks fanget i øvre del av vassdraget, omtalt som «Øverelva» (sone 11-19). Det er alarmerende tall og en nedgang fra 515 kg fra fjoråret, som også ble betegnet som svært dårlig. Selve «Øverelva» fra Saraelv til Imofossen utgjør ca. 34% av fiskbar elvestrekning og innehar normalt de beste områdene for gyting. Fangsttallene samsvarer også med rapportene fra fiskere i denne delen av elven, der de rapporterer om lite observasjon av laks. Fisketrykket har naturlig nok vært mindre denne sesongen og vil forklare noe av nedgangen i fanget laks, men det er likevel bekymringsfullt det som skjer i Reisaelva, og da spesielt for øvre del.

Resultatet fra drivtellingen i øvre del viser ca. samme lave laksetall som de siste års tellinger i samme område. Dette er tredje året på rad med godt under 100 laks observert (figur 5).

Figur 5: Drivtellingsresultater i øvre del av elven (sone 11-19) de siste 6 sesongene.

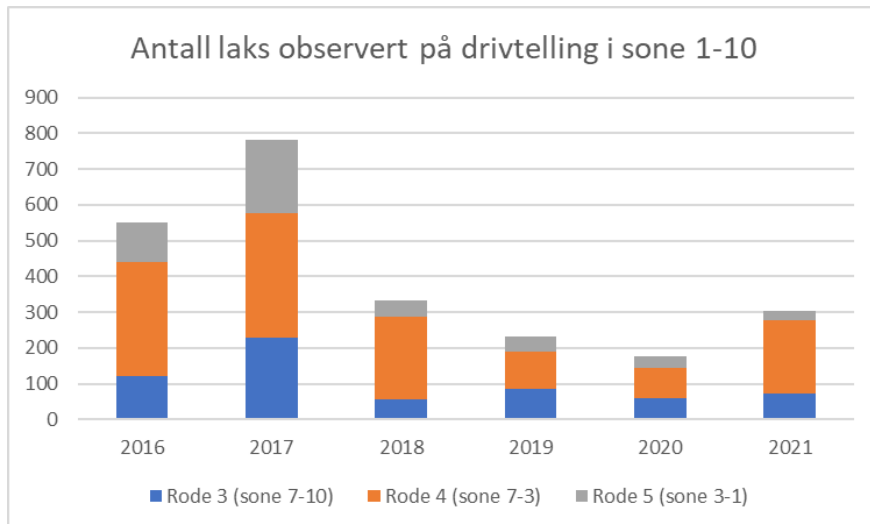
Det er vanskelig å peke på en konkret årsak til at tallene er spesielt dårlige i «øverelva». En av grunnen kan være at beskatningen av laks i denne delen av elven har vært høyere enn det bestanden har tålt, og at bestanden av gytelaks nå er så lav at reproduksjonen ikke er tilstrekkelig.

Den negative trenden de siste årene kan også skyldes for høyt fiskepress med tilgang til for mange kort i den øvre delen av elven. Den økende elvebåttrafikken med turister til Mollisfossen de siste årene gjør at fiskere foretrekker å fiske på oversiden av Mollisfossen, da den hyppige elvebåttrafikken forstyrrer laksefiske nedenfor. Dette fører til et større press på relativt få km fiskestrekke. Når det gjelder elvebåttrafikk vil Nordreisa kommune igangsette revidering av forskriften for motorferdsel i Reisavassdraget, med mål om å bli ferdig til sesongen 2022.

Øvre del av elva ligger også mer utilgjengelig til enn nedre del, noe som gjør at ulovlig fiske vil være mer utbredt, da oppsynet ikke har ressurser til å utføre like hyppige kontroller i dette området.

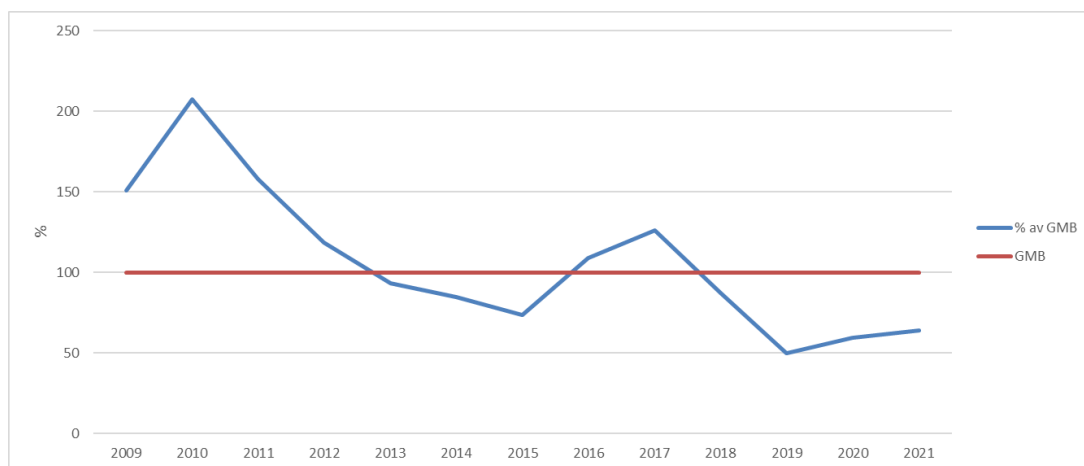
Med bakgrunn i flere år med nedadgående trend har styret i Reisa Elvelag forsøkt å ta grep. I forkant av 2019 sesongen begrenset Reisa Elvelag kortsalget i sone 19 ved å innføre denne som egen sone. I 2020 ble «øverelva» ytterligere delt inn i sone 11-16, 17-18 og 19 for å fordele fiskepresset. I tillegg ble denne delen av elva stengt 17. august som følge av dårlig midtsesongevaluering det året. For 2021 sesongen ble ytterligere tiltak innført med stengning av sone 19 samt fredningsdøgn mandager og tirsdager som i resten av elva. For å se virkning av de tiltakene som innføres må man ha et relativt langt tidsperspektiv, da det tar flere år før laksyngelen som klekker kommer tilbake for å gyte som storlaks.

Ser man på statistikken for nedre del av elven (sone 1-10) er det også her en kraftig nedgang fra tidligere år i antall laks observert på drivtelling (figur 6). Når det gjelder fangst av laks i sesong er nedre del av elven klart best, sammenlignet med øvre del av elven.

Figur 6: Drivtellingsresultater i nedre del av elven (sone 1-10) de siste 6 sesongene.

Resultatet av årets drivtelling gir en gytebestandsoppnåelse på 64%. Dette er fjerde året på rad at Reisaelva ikke oppnår gytebestandsmålet (figur 7). På de 8 siste sesongene er gytebestandsmålet kun oppnådd to ganger, i 2016 og 2017. Dette til tross for streng regulering av fiske. Etter ny bruksordning som innebar innføring av døgnkort for alle fiskere, gjeldende fra 2015, har fisketrykket blitt ytterligere redusert. Beskatningen av laks er også redusert, men likevel oppnås ikke gytebestandsmålet.

Figur 7: Oppnåelse av gytebestandsmålet i Reisaelva i perioden 2009-2021.

Rapportene fra NINA etter elektrofiske av lakseyngel viser at den estimerte tettheten av laksunger (eldre enn års yngel) har vært vesentlig høyere i perioden 2005-2017 enn fra 1990-2003. Likevel er det en svak tendens til avtagende tetthet av laksunger fra 2014-2017 (NINA Prosjektnotat 72 -Reisaelva 2017, Martin Svenning). Elektrofiske av yngel ble dessverre avlyst av NINA i 2018. I 2019 er yngeltellingen gjennomført av Naturtjenester i Nord på de samme lokalitetene som NINA benyttet tidligere år. Resultatene fra denne tellingen viser også nedgang i tetthet av lakseunger. I 2020 og 2021

er det ikke blitt gjennomført yngeltelling som følge av utfordrende forhold med høy vannstand når el-fiske var planlagt. I 2021 ble høy vannstand etterfulgt av for lav vanntemperatur slik at gjeldende feltmetodikk for slike undersøkelser ikke ville blitt fulgt. Det ble dermed i samråd med Naturtjenester i Nord valgt å avlyse. El-fiske vil bli planlagt gjennomført tidligere på sesongen i 2022 for å sikre at denne undersøkelsen blir gjennomført.

Utviklingen av laksebestanden i Reisaelva er urovekkende og selv med strenge restriksjoner når det gjelder beskatning er man likevel langt unna å oppnå fastsatt gytebestandsmål. Den negative trenden for villaksbestanden ser man ikke bare i Reisaelva. Rapporter fra drivtelling og fangststatistikk i andre elver tyder på en kraftig nedgang også her i 2021. Om årsaken til nedgangen ligger i elva eller i sjøen, eller en kombinasjon av disse er det vanskelig å gi et svar på. Uansett årsak til resultatet for årets sesong er det nødvendig å se på ulike tiltak som kan bidra positivt til forvaltning av laksebestanden. Som lokal forvalter av Reisaelva er Reisa Elvelag klare til å gjøre nødvendige grep.

Når det gjelder sjøørretbestanden derimot kan man basert på fangststatistikken og observasjoner fra drivtelling vurdere bestanden som i en mye bedre forfatning enn laksen. Det er ingen tegn til at denne arten er truet slik det er i dag. Resultater fra drivtellingene de siste årene viser at større mengder sjøørret vandrer til øvre del av elva enn tidligere. Dette kan være et tegn på at mengden sjøørret er så stor at det blir kamp om gyteplassene lengre ned i elven. En for stor bestand av sjøørret vil på lengre sikt kanskje kunne utfordre laksebestanden? Tidligere år har sjølaksefiskerne (før sjølakse ble forbudt i Reisa fjorden i 2021) rapportert om mye stor sjøørret med laksesmolt i magesekken. Hvor mye laksesmolt som sjøørreten tar vites ikke, men det kunne vært interessant og gjennomført et prøvefiske der magesekken til x-antall sjøørret inspiseres. Dette prosjektet kunne eksempelvis blitt gjennomført ved isfiske på elva om våren, selvfølgelig i tett samarbeid med forskningsmiljøer.

For sjørøyebestanden i Reisaelva finnes det ingen gode tall, men det er tydelig at det er lite sjørøye. Det ble observert en og annen sjørøye under drivtellingen, men ingen store ansamlinger. Mye av sjørøya har nok gått opp i sideelvene for å gyte når drivtellingen etter laks gjennomføres mot slutten av september. Likevel er det ingenting som tyder på at bestanden har tatt seg opp de siste årene. En bedre overvåkning og kartlegging av bestanden er ønskelig.

Sesongen 2021 er historie og arbeidet med oppsummering og evaluering er i gang. Like fort som dette foregår må man begynne å rette blikket mot sesongen 2022. Det er for tidlig å si hvordan kommende sesong vil bli, men basert på de siste års resultater er det likevel nødvendig å se på tiltak for å begrense beskatningen av laks iht. beskatningsrådet fra vitenskapelig råd for laksefisk. Før det skal tas noen beslutninger om neste sesong vil elvelaget ha tett dialog opp mot forvaltningsmyndigheten, dette for å sikre at beslutningene som tas er faglig godt forankret.

Avslutningsvis vil Reisa Elvelag takke Statsforvalteren i Troms og Finnmark for bidrag til finansiering av overvåkningsprosjektet i Reisaelva sesongen 2021.